

VADÁSZKUTYAFAJTÁK VADÁSZATI
ALKALMASSÁGI VIZSGÁJÁNAK
KÖVETELMÉNYEI

VADÁSZKUTYAFAJTÁK
VADÁSZATI ALKALMASSÁGI
VIZSGÁJÁNAK
KÖVETELMÉNYEI

Országos Magyar Vadász kamara
2011

A szabályzatot szerkesztette

*Eppel János
Kovács Gábor
Dr. Sándor Gyula*

Az egyes fejezeteket írta és összeállította

*Böhm István
Dr. Buzgó József
Eppel János
Fehér Péter
Hegedűs Elek
Dr. Herger László
Nyúl András
Ifj. Plaveczi János
Pomázi Ágoston
Rácz István
Dr. Sándor Gyula
Stemler József*

Lektorálta

Gellér Tibor

ISBN 978 963 9783 24 9

*Kiadja: Dénes Natur Műbely az Országos Magyar Vadászkamara megbízásából
Felelős kiadó: Dénes Rita
Nyomdai előkészítés: Kitaibel Bt.*

TARTALOM

I. A Vadászati Alkalmassági Vizsga (VAV) általános rendelkezései.....	7
II. A bírói testület működési és etikai szabályzata.....	9
III. Vizslák, retrieverek, fűrjész- és kajtatóebek vadászati alkalmassági vizsgája.....	12
IV. Vaddisznós kutyák vadászati alkalmassági vizsgája	17
V. Utánkeresés vadászati alkalmassági vizsga	21
VI. Vadászati alkalmassági vizsga kotorékebek részére	27
<i>VI/1. Föld alatti vadászati alkalmassági vizsga természetes kotorékban .....</i>	<i>28</i>
<i>VI/2. Föld alatti vadászati alkalmassági vizsga műkotorékban .....</i>	<i>30</i>
VII. Különleges vadászati módoknál használt vadászkutyák alkalmassági vizsgája	34
<i>VII/1. Ragadozó madár alatt dolgozó vadászkutyák alkalmassági vizsgája.....</i>	<i>34</i>
VIII. Mellékletek	38
<i>Vizsgaösszesítő.....</i>	<i>38</i>
<i>VAV-igazolvány.....</i>	<i>39</i>

KEDVES VADÁSZKUTYÁS BARÁTAIM!

Nem kis örömmel és némi büszkeséggel adom kezetekbe a vadászkutyák részére összeállított és elfogadtatott Vadászati Alkalmassági Vizsga (VAV) követelmény és szabályrendszerének második kiadását. A vizsgaszabályzat az FVM Értesítő 2008. évi. 1. szám 287-306. oldalán megjelent, vagyis hosszú vajúadás után elfogadásra és kihirdetésre került. Hadd ragadjam meg az alkalmat, hogy a széleskörű egyeztetésben aktív szerepet vállaló vadászkutyásoknak köszönetemet fejezzem ki a segítségükért, építőjelleget kritikaikért. Külön köszönöm az OMVK országos és megyei kinológusainak és természetesen elődeimnek, Pomázi Ágostonnak és Eppel Jánosnak, akik az alapoktól végig kísérték e munkát, rengeteg energiát fektetve annak szakmaiságára és gyakorlatiasságára.

Úgy gondolom, vadászkutyáink használhatóságának fontosságát nem lehet elégszer hangsúlyozni, hiszen a vadászat valamennyi területén kiemelt szerep jut megfelelően kiképzett és bevadászott kutyáinknak. Hagyományaink, múltunk kötelez, hiszen hosszú idő óta a rólunk alkotott kép szerves része a lábainknál várakozó vadászkutyánk. Mindenek előtt a vadászetika, de nem utolsó sorban a gazdasági érdek is megkívánja, hogy a vadásznapi zárásakor minél gazdagabb terítéket készíthessünk.

Vadászkutyák esetében nem lehet elégszer hangsúlyozni a használhatóság fontos szerepét és annak biztosítékát. Ez a biztosíték véleményem szerint leginkább a VAV vizsgák rendszerében bontakozik ki.

A Vadászati Alkalmassági Vizsga, mint azt a neve is jól mutatja a vadászati alkalmazhatóságot hivatott elbírálni. Az egyes vizsgatípusok az adott fajtához, fajtacsoporthoz alkalmazkodva, a vadászati módoknak megfelelően kerültek kialakításra. Ezek során akár egy nap alatt meggyőződhetünk arról, hogy kedvencünk valamennyi imitált vadászati szituációban megállja e a helyét, vagy esetleg még mely feladatokat kell vele alaposabban megismertetni. Sokszor egy valódi vadászaton nem is derül fény valamennyi alapelvadás igazolására. Ha mindezekre léteznek kidolgozott feladatsorok, ahol igen is letesztelhető, megmérhető egy kutya vadászati alkalmassága, akkor már csak használni kell azokat. Ez egyrészt jogszabályi kötelezettségünk, másrészt jól felfogott érdeke kutyával és kutya nélkül vadászóknak egyaránt.

Minden kedves vadásztársnak eredményes elméleti és gyakorlati felkészülést kívánva azzal a gondolattal köszönök el, hogy minél hamarabb egy VAV vizsgán találkozunk újra, annak sikeres teljesítése után pedig vadászatokon, jól képzett vadászkutyák munkájában gyönyörködve legyen szerencsénk egymáshoz.

Üdvözlettel:

Dr. Sándor Gyula

OMVK Kinológiai Szakbizottság, elnök

I. A VADÁSZATI ALKALMASSÁGI VIZSGA (VAV) ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEI

A Vadászati Alkalmassági Vizsga (továbbiakban VAV) szabályzata a Magyarországon a vadászati gyakorlatban használt vadászkutyafajták számára tartalmazza a vadászati alkalmassági vizsga követelményeit. Az OMVK megyei területi szervezetei kötelesek gondoskodni arról, hogy a vizsgaszabályzatban felsorolt vizsgatípusokat évente – az igényeknek megfelelő vizsgaszámban – rendezzék meg. A vizsgák felelősei vagy az általuk megbízott rendező szervek kötelesek gondoskodni a vizsga kellő időben – legalább 60 nappal a vizsga előtt – történő kihirdetéséről (kivételez alól a természetes körülmények között zajló vizsga, amelynek nyilvánosságát azonban szintén biztosítani kell). A kihirdetésnek tartalmaznia kell a rendező szerv nevét, a vizsga típusát, helyét, időpontját, a jelentkezési határidőt, valamint a nevezési díj összegét. A rendező szerv(ek) a vizsga megrendezését ugyanekkor köteles(ek) írásban bejelenteni az OMVK Kinológiai Szakbizottságának.

Vizsgát rendezhetnek

- az OMVK megyei területi szervezetei a saját illetékességi területükön belül, valamint;
- azok a tenyésztőszervezetek, amelyek az OMVK Kinológiai Szakbizottságával erről szerződést kötöttek, mely szerződésben deklarált módon elfogadják a VAV vizsgafeltételeit. A tenyésztőszervezetek akkor rendezhetnek VAV-ot, ha azt előzetesen egyeztetik az illetékes területi vadászkamarával, és onnan kérnek fel az igazolványok kiadására jogosult személyt, aki ezt a feladatát a vizsga helyszínén ellátja.

A rendező szerv köteles vezető bírót kinevezni. Vezető bíró csak tapasztalt, szervezésben és irányításban gyakorlott bíró lehet. A vezető bíró felelős a vizsga szabályszerű vezetéséért. A rendező szerv kötelessége a rendezvényt a szabályzat szerint előkészíteni. A bírókat az OMVK területi szervezeteinek kinológusai kérik fel írásban. A bírókat ezzel egy időben be kell jelenteni az OMVK Kinológiai Szakbizottságának, és ott nyilvántartásba kell venni őket.

A vizsgán a bíró nem bírálhat olyan vadászkutyát, amelyet ő képezett ki. Vizsgán közreműködő bíró vadászkutyát nem vezethet fel. Nem lehet bíró az, akinek saját vadászkutyája részt vesz a vizsgán.

A sikeres vizsgát tett kutyák minden esetben egyedi jelöléssel (tetoválás, chip) kell legyenek ellátva – ha ez nincs, akkor a helyszínen történik a jelölés (tetoválás). A származási lap nélküli kutyák esetében a rendező szerv gondoskodik a regisztrációról és a tetoválásról. A vadászkutyák jobb fülébe kell tetoválni a megye számát és az 1-től kezdődő, folyamatos nyilvántartási sorszámot. A tetoválás nélküli kutyák VAV-igazolványa érvénytelen.

A vizsgán a szabályzatban meghatározott korú, egészséges, veszettség elleni oltással rendelkező vadászkutyát lehet felvezetni. Tüzelő szuka a vizsga előtt a vezető bírónak bejelentendő. A többi vadászkutyától elkülönítve lehet csak levizsgáztatni.

Vadászati alkalmassági vizsgán egy vezető legfeljebb két kutyát vezethet fel. Vadászkutya vizsgáin kéttagú bírói csoportokat kell alakítani. A vizsgára felvezetett vadászkutya munkájának elbírálása kizárólag a csoport bírójának jogkörébe tartozik. A bírói csoport vezetője köteles azonnal a feladat elvégzése után a vezetővel és a nézőkkel hangosan közölni a bírói csoport értékelését, az osztályzatot, valamint annak indoklását.

Az adott osztályzatot azonnal rá kell vezetni a bírálati lapra; a bejegyzett osztályzatot utólag megváltoztatni nem lehet. Az egységes bírálat érdekében, a vezető bíró köteles a bírókkal megbeszélni a beosztást, és felhívni a figyelmet a szabályzatban leírtakra.

A vizsga ideje alatt a vezetőnek pórázon kell tartania a vadászkutyáját, amit csak a bíró utasítására szabad leoldani róla. A vezetőknek – ahol a szabályzat előírja a lövést – a vizsgáztatáshoz sörétes lőfegyvert és elegendő lőszerrel kell hozni. Amennyiben a vezető nem rendelkezik vadászati lőfegyvertartási engedéllyel, akkor a rendezők kötelesek biztosítani a feltételeket. A bíró a vizsga ideje alatt nem használhat fegyvert. A vezető kötelessége a csoport közelében tartózkodni, hogy bármikor szólítható legyen.

A vizsga a feladat teljesítésének minősítésére az alábbi osztályzatokat lehet adni:

- 4 = nagyon jó
- 3 = jó
- 2 = megfelelő
- 1 = kielégítő
- 0 = nem felelt meg

Vizsgákon feles osztályzatot adni nem lehet. Ha a feladatok bármelyikét „0” osztályzatra értékeli a bírók, az eb **NEM FELELT MEG** minősítést kap. Ez nem egyenlő a kizárással. Vezetője kívánságára a vizsgát külön folytathatja, gyakorlási céllal, a vezető bíró engedélyével.

A bírálati lap két példányban készül. Az egyik példányt a vadászkutya vezetője kapja. A másodpéldány az illetékes megyei területi kamaránál marad. A bírálati lap alapján kell elkészíteni a VAV-igazolványt. A hitelesség érdekében azon rajta kell lennie a bírók aláírásának és az illetékes megyei kamara bélyegzőjének. A bírálati lap okmány, melybe csak a bíróknak van joga bejegyzéseket tenni. A későbbiekben részletezett vizsgák bírálati lapjai a szabályzat végén találhatóak, a vizsgákon csak ezek használhatók, minden egyéb érvénytelen.

A vezető bíró köteles a vizsga befejezése után az eredményösszesítőt a rendezőnek átadni, aki legkésőbb 8 nappal a vizsga után köteles azt eljuttatni az illetékes megyei területi kamarához. A megyei területi kamara a vizsgát követő 30 napon belül az összesítőt az OMVK Kinológiai Szakbizottságának köteles elküldeni.

A vadászati alkalmassági vizsgával kapcsolatban óvási lehetőség nincs, de az érintett panasszal vagy észrevétellel élhet az OMVK megyei területi szervezeténél és az OMVK Kinológiai Szakbizottságánál.

A VAV nevezési díjaira az OMVK Kinológiai Szakbizottsága minden évben ajánlást tesz közzé, melytől a megyei területi szervezetek vagy a VAV rendezésére jogosult tenyésztő-szervezetek saját hatáskörükben eltérhetnek.

II. A BÍRÓI TESTÜLET MŰKÖDÉSI ÉS ETIKAI SZABÁLYZATA

Az OMVK teljesítménybírói testülete az OMVK Kinológiai Szakbizottságának irányításával működik. A bírói testület feladata a Vadászkutya Alkalmassági Vizsga (továbbiakban VAV) résztvevői teljesítményének, illetve vadászatra való alkalmasságának elbírálása.

A bírói testület tagjai

A teljesítménybírói testület tagja csak olyan személy lehet, aki:

- legalább 5 éves vadászati, vadgazdálkodási gyakorlattal rendelkezik;
- érvényes vadászjeggyel rendelkezik;
- legalább két kutyát betanított és eredményesen levizsgáztatott;
- legalább négy alkalommal segédbíróként eredményesen közreműködött;
- az OMVK által szervezett teljesítménybírói vizsgát eredményesen teljesítette, vagy a MEOE vadászkutya-kotorekmunka teljesítménybírója, és a felsorolt pontok mindegyikének megfelel;
- részt vesz az OMVK Kinológiai Szakbizottságának továbbképzésein.

A bírói testület tagjait név szerint az OMVK Kinológiai Szakbizottsága fogadja el.

Bírói felkérés

- VAV-rendezvényekre az OMVK területi szervezeteinek kinológusai kérik fel a bírókat a teljesítménybírói testület tagjai közül;
- a bírói felkérést minimum 30 nappal a rendezvény előtt meg kell küldeni;
- a megyei kinológus 15 nappal a rendezvény napja előtt, tudomásulvétel céljából megküldi az OMVK Kinológiai Szakbizottságának a felkérést elfogadó bírók jegyzékét;
- akadályoztatása esetén a bíró legkésőbb 20 nappal a rendezvény előtt köteles a bírálaton való részvételt írásban lemondani a megyei kinológusnál, aki gondoskodik a bíró pótlásáról;
- *vis maior* estén a rendező eltekint a bejelentési kötelezettségtől;
- amennyiben VAV rendezésére jogosult tenyésztőszervezet kíván vadászati alkalmassági vizsgát rendezni, köteles azt az illetékes kinológussal egyeztetni, s biztosítani annak részvételét a vizsgán;
- a tenyésztőszervezet köteles a megyei kinológussal egyeztetni a felkért bírók jegyzékét;

A vezető bírónak ellenőriznie kell, hogy a VAV-ot eredményesen záró, származási lappal nem rendelkező kutyák azonosítása megtörténjék.

Bírók továbbképzése

Az OMVK Kinológiai Szakbizottsága a bírói jegyzékben szereplő bírónak előre egyeztetett időpontban továbbképzést tart, amelyen a részvétel kötelező. A továbbképzést minden év első negyedévében kell megtartani; annak időpontjáról, helyszínéről minden érintett értesítést kap. A bírók a továbbképzésen való részvételről igazolást kapnak. A továbbképzésről igazolatlanul távolmaradó bírók az adott évben (vadászati év) nem bírálhatnak. A szakbizottság az évente aktuális bírói jegyzéket minden év május 1-éig megküldi a területi kinológusoknak.

Bírók képzése

Az OMVK szükség szerint bírói tanfolyamot szervez, amelynek anyagából a résztvevők vizsgát tesznek. A bírói vizsga elméleti és gyakorlati részből áll. Az elméleti rész írásbeli tesztből és szóbeli vizsgából áll. A sikeres vizsgát tett bírók fényképes igazolványt kapnak, amit a bírálatkor láthatóan ki kell tűzni.

A bírói tanfolyam anyagának tartalmaznia kell az alábbi témaköröket:

- A kutya eredete, vadászkutyák anatómiája, élettana
- Küllemtan és bírálát
- Etológia
- Kutyaegészségtan, örökletes betegségek, tartáshigiéniá, táplálás
- Kutyatenyésztés és –tartás jogi szabályozása
- Állatvédelem
- Vadászkutya fajtatan
- Vadászati módok és alkalmazásuk
- A vadászkutyák kiképzése és munkája
- A vadászkutyák Vadászati Alkalmassági Vizsgájának jelentősége, általános rendelkezései
- A VAV bírói testület működése, etikai szabályzata

A bírók elismertsége

- az OMVK bírói elsősorban saját rendezvényeiken bírálhatnak.

Bírói etika

- a vizsgákon a bírói működés egységes szemléletének alkalmazásáért a vezetőbíró felel;
- a teljesítménybíró megjelenése és viselkedése a vizsgákon legyen vadászias;

- bemutatásukkor a bírók előrelépve, kalapjuk levételével üdvözölgék a megjelenteket;
- a bírók a résztvevőkkel ismertessék elvárásait, a végrehajtandó feladatokat és a követelményeket;
- a bírálat alapja a vizsgán mutatott teljesítmény;
- a bíró a bírálatok során legyen mindig tárgyilagos és következetes;
- az egyes kutyák munkájának értékelését hangosan, mindenki számára hallhatóan és érthetően, de ne túl hosszan végezze;
- mindig a látottak alapján alakítsa ki véleményét; ha ismeri a kutyát, vonatkoztasson el az általánosan mutatott teljesítménytől;
- a bíró sohasem lehet a különböző érdekek eszköze;
- minden körülmények között tartson ki az igazság mellett;
- a vizsgáló sohasem érezheti a bíró személyes érzelmeit;
- a bíró sem cinikus, sem megalázó nem lehet;
- kívánságait, elvárásait és utasításait a bíró úgy közölje, hogy az ne hasson bántólag;
- a bíró szakértelméhez soha ne férjen kétség;
- a bíró ismerje mindazoknak a fajtáknak a jellemzőit, amelyekkel a vizsgákon találkozhat, vagyis legyen tisztában a vadászkutyafajtákra jellemző viselkedési formákkal;
- fontos, hogy a vadászkutya viselkedéséből tudjon ítélni, ismerje a kutya kommunikációs rendszerét;
- az adott szituációkat mindenkor tudja kezelni, és a résztvevőknek kielégítően magyarázza meg őket;
- behatóan ismerje a szabályzatot, és azt a gyakorlatban is megfelelően tudja alkalmazni;
- érezze, mit hogyan értékeljen;
- ismerje az idomítás fázisait és a kutyák megfelelő reakcióit.

Kutyavezetői etika

- a kutyavezető a vizsgának megfelelő felszereléssel (nyakörv, póráz stb.) és öltözetben, fegyelmezetten vegyen részt a munkában;
- a vizsgálótatók utasításának megfelelően vezesse és irányítsa kutyáját;
- munkán kívül köteles pórázon tartani a kutyáját;
- viselkedésével ne zavarja a többi vizsgázót;
- kutyája azonosítását a helyszínen vállalni kell (pl. tetoválás).

III. VIZSLÁK, RETRIEVEREK, FÜRJÉSZ- ÉS KAJTATÓEBEK VADÁSZATI ALKALMASSÁGI VIZSGÁJA

Általános rendelkezések

A vizsgát egy nap alatt kell teljesíteni. Minden elhozási feladatot külön kell értékelni, bármelyik megtagadása kizárást von maga után.

Ki kell zárni a vizsgán azt a kutyát, amelyik:

- annyira fegyelmezetlen, hogy azzal a vadászatot zavarja;
- lövésfélő, ideggyenge, agresszív;
- vadúzó, amely nem hívható vissza, és ezzel zavarja a vadászatot;
- nem hozza el a lőtt vadat;
- a vadat kikezdi, elássa.

A kutya sikeresen teljesíti a vizsgát, ha a megszerezhető összes pontszámnak legalább 50%-át eléri. A VAV feladatainak teljesítése jó alapot ad arra, hogy a vadászat rendjének megfeleljen, ezért a vizsgán szigorúan kell bírálni a fegyelmet és a kutya lövés utáni munkáját.

Vizsgakövetelmények, bírálati szempontok

1. Viselkedés lőálláson (értékszám: 3)

A kutyának a lőálláson álló vadász mellett vagy a vadász előtt kell feküdni, ülni vagy állni. A hajtás zajára és a lövésekre nyugodtan kell maradnia; eső vadért csak parancsra mehet el. A vizsgán a vizsgázók egymástól 15–20 m-re állnak, kutyájuk mellett. A hajtást a gyakorlati vadászathoz kell közelíteni. Minden kutya előtt egy lövést kell leadni. Azt a kutyát, amelyik ideggyenge, lövésfélő, s ezzel a vadászatot zavarja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrebajtás: ha a kutya láb mellett (póráz nélkül) hasal, ül vagy áll, sem lövése, sem vadkelésre nem hagyja el a helyét, csak parancsra.

2. Láb mellett követés vonalhajtásban (értékszám: 3)

Vadászat közben gyakran a kutyának nem kell keresnie: ilyenkor vezetője lába mellett haladhat, annak sebességét és mozgását követve, s onnan csak parancsra mehet el. Vizsgán a rendező vonalba állítja a vizsgázókat, és vonalhajtásban indítja el őket.

A kutya láb mellett menjen; néhány métert mehet előre, vagy hátra is maradhat. Hajtás közben a vizsgáló vagy a kísérővadász lövést ad le. A bíró utasítására a kutyát előre, irányba kell küldeni, majd visszahívni.

Szabályos végrehajtás: ha a kutya láb mellett, a vezetője sebességének megfelelően halad; lövésre onnan ne távolodjék el, parancsra menjen előre, és visszahívható legyen.

3. Behívás, visszahívás, megállíthatóság (értékszám: 6)

Keresés közben a kutya a megszokott jelre (sípra, hangra) azonnal reagáljon, és jöjjön vissza vezetőjéhez. Azt a kutyát, amelynek fegyelmezetlensége olyan mérvű, hogy azzal a vadászatot zavarja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: ha a kutya a síp- vagy füttyjelre azonnal reagál, és visszajön vezetőjéhez, vagy megállva várja a további parancsot.

4. Viselkedés lövésre (értékszám: 3)

Minden olyan feladatnál, ahol elhangzik, de főleg keresés közben kell elbírálni és minősíteni a kutya lövésre történő viselkedését. Ha keresés közben a kutya olyan félelmet mutat a lövésre, hogy a lövés után a munkát nem folytatja, vagy elmenekül, vagy nem akar visszamenni a vezetőjéhez, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: lövésre a kutya hasaljon, üljön, álljon meg, és további parancsig maradjon helyben, vagy folytassa a keresést.

5. Viselkedés vadkeléskor (értékszám: 3)

A vadászatot leginkább az a kutya zavarja, amelyik minden felkelő vad után elrohan. Vadkeléskor a kutyának nem szabad a vad után beugrani, hanem a vezető parancsára meg kell állnia, helyben maradnia a további parancsig, vagy folytatnia kell a keresést; ha mégis beugrik, visszahívható kell, hogy legyen. Azt a kutyát, amelyik vadat űz, nem hívható vissza, s ezzel a vadászatot zavarja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: ha vadkelésre a kutya hasal, de legalább helyben marad, és nem üldözi a kelő vadat.

6. Keresés vadászaton (értékszám: 5)

Vizsgán az adott terepnek megfelelően keressünk a kutyával. Lehetőleg 30-40 cm magas növényzettel borított terepen bíráljunk (legelő, lucernás stb.). A feladatnál azt kell értékelni és bírálni, hogy a terephez és a változásokhoz – árok, bokrok stb. – hogyan alkalmazkodik a kutya keresése azért, hogy vezetője lövéshez jusson.

Szabályos végrehajtás: ha a kutya keresésére az önálló munka és a találni akarás a jellemző, s mozgásában nyomon követhető a terephez való alkalmazkodás és vezetőjének lövéshez juttatása.

7. Együttműködés a vezetővel, irányíthatóság (értékszám: 4)

Bírálandó, hogy a kutya a vizsga során mennyire figyel a vezetőjére, együtt vadászik-e vele, vagy csak ösztöneit követi. A vizsga alatt ugyancsak bírálni kell a kutya irányíthatóságát is. Azt a kutyát, amelyik nem hozza el a lőtt vadat, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: ha a kutyának a vezetőjével való kapcsolattartása érzékelhető. A keresési és elhozási feladatok során irányítható, a vezető által adott parancsszavakra, kar- és sípjelekre adott válaszreakciója megfelelő és egyértelmű.

8. A vad jelzése, utánbúzás (fajtára jellemző módon) (értékszám: 4)

Ezt a feladatot is keresés közben kell bírálni. Ha a kutya keresés közben megérzi a vad szagát, azt viselkedésével, mozgásával jelezze. Lassan húzzon a meglapuló vadra, és azt szilárdan állva jelezze. Hiba, ha jó széllel jelzés nélkül „belerohan” a vadba, és azt felveri, vagy ha a kutya áll, és közben a vad elgyalogol.

Szabályos végrehajtás: ha a kutya jelzi a vadat, és azt a vezetője (esetleg külön parancsra, lőtávolságon belül a kutya) mozdítja ki. A kutya elől gyalogló vadat utánhúzással követi, és azt fajtájának megfelelően jelzi.

9. Sebzett vad megkeresése csapán (értékszám: 6)

A fácánt kb. 150 méterre kell elhúzni úgy, hogy közben egy tompaszögű törést készítünk. A csapa indulási helyét néhány kitépelt hasi tollal jelezzük; a végén ott hagyjuk az elhúzott fácánt, azt elrejtetni nem szabad. Nyílt terepen a csapa készítője jó széllel, nagy ívben térjen vissza; fedett terepen hagyja a fácánt a csapa végén, majd továbbmegy és elrejtőzik úgy, hogy lássa, amikor a kutya a vadhoz ér. A vonszalékot hát- vagy oldalszállal húzzuk! A kutya a csapa húzását nem láthatja! Ezután a bíró megmutatja a csapa kiindulási helyét; a vezető a kutyáját 10-15 méteren keresztül követheti pórázon, majd ott szabadon engedi. A csapat a kutyának önállóan kell kidolgoznia, a megtalált vadat tépés, rágás nélkül fel kell vennie, és a vezetőjéhez kell vinnie. Azt a kutyát, amelyik a vadat kikezdi, elássa, ezzel a vadászat eredményességét rontja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás:

- ha a csapáról letér, de arra önállóan visszatér, nem tekinthető hibának;
- ha a csapáról letér, és nem tér vissza hozzá, még kétszer indítható;
- ha a kutya nem jut el a vadig, vagy a vadat nem veszi fel, és nem hozza a vezetőjéhez, akkor a feladatot nem teljesítette.

10. Lőtt vad megkeresése légszimattal (értékszám: 5)

Fedett, de átlátható terepen kihelyezünk egy darab lőtt nyulat, és azt a kutyával széllel szemben megkerestetjük és elhozzatjuk. A vezető irányíthatja kutyáját, de minél

Sorszám: .....
Törzskönyvi szám: .....
Regisztrációs szám: .....

Bírálati lap

Vizslák, retrieverek, fűrjész- és kajtatóebek vadászati alkalmassági vizsgája

Kutya neve: ..... ivara: ..... Színe, jegyei: .....
fajtája ..... Születési ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Tulajdonos neve: ..... lakcíme: .....
.....

Vizsga helye: ..... ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Feladat	Értékszám	Osztályzat	Pontszám
I. ÁLTALÁNOS FEGYELEM			
1. Viselkedés lőálláson	3		
2. Láb mellett követés, vonalhajítás	3		
3. Behívás, visszahívás, megállíthatóság	6		
4. Viselkedés lövésre	3		
5. Viselkedés vadkelésre	3		
II. KERESÉS			
6. Keresés vadászaton	5		
7. Együttműködés a vezetővel, irányíthatóság	4		
8. A vad jelzése, utánhúzás (kajtatóebek kivételével) fajtára jellemző módon	4		
III. LÖVÉS UTÁNI MUNKA			
9. Sebzett vad megkeresése csapán és elhozása (fácán)	6		
10. Lőtt vad megkeresése légszimattal és elhozása (nyúl)	5		
11. Lőtt vízivad elhozása mély vízből	4		
Összesen	-	-	

Osztályozni 0–4-ig kell.

A kutya sikeresen teljesítette a vizsgát, ha a megszerezhető összes pontszámának legalább 50%-át elérte.

Kizárandó a vizsgából az a kutya, amelyik:

1. fegyelmetlensége olyan mérvű, hogy azzal a vadászatot zavarja;
2. ideggyenge, lövésfélő;
3. nem hívható vissza, és úgy úzi a vadat, hogy azzal a vadászatot zavarja;
4. nem hozza el a lőtt vadat;
5. a vadat kikezdi, elássa.

A vizsga minősítése:

megfelelt

nem felelt meg

.....
bíró

.....
vezető bíró

.....
bíró

kevesebb paranccsal. Azt a kutyát, amelyik a vadat kikezdi, elássa, ezzel a vadászat eredményességét rontja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Keresési idő: 5 perc.

Szabályos végrehajtás: bírálendő a kutya igyekezete a vad megtalálására, orrhaszná-lata és a vad elhozása. Ha a vadat nem hozza el, a feladatot nem teljesítette.

11. Lőtt vízivad elhozása mély vízből (értékszám: 4)

Olyan, lehetőleg vízínövényzettel ritkán borított vízfelületen vizsgáztassunk, ahol a kutyának úszva kell a bedobott kacsát kihozni és vezetőjéhez vinni. A kutya ne lás-sa a kacsá bedobását, lehetőleg légszimattal keresse meg és hozza ki. A vezető irá-nyíthatja kutyáját. Ha a kutya partra érve fogást igazít, nem hiba, de ha gyömöszöli, megrágja, játszik a vaddal, az hibának számít.

Keresési idő: 5 perc

Szabályos végrehajtás: ha a parancsra keresni indul, felveszi a kacsát, és vezetőjéhez érve átadja.

IV. VADDISZNÓS KUTYÁK VADÁSZATI ALKALMASSÁGI VIZSGÁJA

Általános rendelkezések

A vizsgán részt vehetnek: tacsók, terrierek, kopók, valamint ezek keverékei. A vizsgát egy nap alatt kell teljesíteni.

Ki kell zárni a vizsgán azt a kutyát, amelyik:

- annyira fegyelmezetlen, hogy azzal a vadászatot zavarja;
- ideggyenge, lövésfélő, nem előre küldhető, érdeklődést nem mutat;
- hangot nem ad, némán dolgozik;
- a vadat kikezdi.

A kutya sikeresen teljesíti a vizsgát, ha a megszerezhető összes pontszámnak legalább 50%-át eléri. A VAV feladatainak teljesítése jó alapot ad arra, hogy a vadászat rendjének megfeleljen, ezért a vizsgán szigorúan kell bírálni a fegyelmet és a vadászat eredményességének elősegítését.

Vizsgaterület

A,

A vizsgát 1–1,5 ha kiterjedésű, 1,5 m magas drótkerítéssel bekerített, aljnövényzettel dúsan borított erdőterületen kell rendezni. A terület felszíne lehetőleg szabdalt domborzati viszonyokkal rendelkezzen. A befogó megkönnyíti a kutya levételét a disznóról. A kutyák és a disznók részére a helyszínen vizet kell biztosítani; a vizsgákon kötelező az állandó állatorvosi ügyeletről gondoskodni.

B,

Tényleges vaddisznóhajtáson is tehető alkalmassági vizsga.

A vaddisznó

A,

A vizsgázó kutyák részére a vizsgaterületen egy vagy kettő élő vaddisznót kell biztosítani. A vaddisznók élősúlya 40–80 kg legyen. A tartalék vadat a pályán kívül, szállítóladában kell tárolni úgy, hogy a vizsgázó kutya annak szagát ne érezhesse, hangját ne halhassa.

B,

Minden, a vadászaton előforduló vaddisznó.

A vizsga leírása

A,

A vizsga kezdete előtt legalább 5 perccel a vaddisznót vagy vaddisznókat ki kell helyezni a pályára. A bírálóbizottság a kutyák munkáját egyenként bírálja, így a pályán egyszerre csak egy kutya dolgozhat. Indulásra a vezető bíró ad engedélyt. A vizsgáló startszámát az ügyeletes közli a bírókkal, majd a vizsgáló a kutyát a nyakörve levétele után szabadon engedi és keresni küldi. A kutya biztatása nem tiltott, de nem is kívánatos.

Vizsgaidő: 10 perc

B,

A vizsga a vadászat rendje és a vadászatvezető utasításai szerint történhet. A vaddisznós kutyák ilyen formában megrendezett vadászati alkalmassági vizsgája tényleges vaddisznó-hajtóvadászaton történik. A vizsgáló kutyákat a bírák a munka közben, természetes körülmények között bírálják. A kutya vezetője hajtóként a hajtóvonalon halad a bíróval, szomszéd hajtóként egy, a terület és a vadászat rendjét ismerő hivatásos vadász kíséretében. A kutya vezetője és a bíró nem zavarhatja a vadászatot, mindketten kötelesek betartani annak írott és íratlan szabályait. A vezető a bíró utasításait követi. A vezető az első hajtás előtt és a hajtások közti szünetekben vezetékén tartja kutyáját: munkára csak a hajtás indítását követően engedheti. A vaddisznós kutyának intenzív, fegyelmezett munkával kell segítenie a vadászat eredményességét.

Vizsgaidő: az összes feladat elbírálásához szükséges minimális időtartam.

Vizsgakövetelmények, bírálati szempontok

1. Keresési mód (értékszám: 6)

A kutya lendületesen, céltudatosan szakadjon el a vezetőjétől, és a területet szisztematikusan keresse át, kajtassa mindaddig, amíg a vaddisznót (vaddisznókat) meg nem találja. Előfordul, hogy a kutya csak jóval az indulás után találkozik a vaddal – ez önmagában még nem hiba, ha közben nem tér vissza a vezetőjéhez, vagy nem áll le újabb biztatásig. A vezetőhöz való visszatérések pontlevonást eredményeznek. A keresés üteme legyen gyors, akadályt nem ismerő, célratoró. Azt a kutyát, amelyik 5 percig nem indul el keresni, amely, bár esélye van, de nem talál rá a vaddisznóra, vagy amelyik annyira fegyelmezetlen, hogy azzal a tényleges vadászatot zavarná, a **vizsgából ki kell zárni.**

2. Orrbasználat (értékszám: 3)

A keresés folyamán alkalom nyílik az orr (szimat) jóságának elbírálására. A területen bizonyára sok frissebbnél frissebb disznónyom van, de a kutyának ezek közül a legmelegebbet kell követnie. Ha szelet kap a disznótól, azt azonnal észrevehetően jelezze. Ha a vad elszalad a kutyától, azt a friss nyomon a kutyának azonnal tudnia

kell üldözni. A meleg vackot meg kell különböztetni az élő disznótól. Amelyik kutya a meleg vackot tartósan csaholja, a **vizsgából ki kell zárni**.

3. Fogósság, kitartás (értékszám: 8)

A kutya a vaddisznóval szemben félelmet nem tanúsíthat: megtalálása után azt csipkedve, forgatva igyekezzen egy helyben tartani úgy, hogy a vadász majd a tényleges vadászat esetén lövéshez jusson. Ha a vaddisznó a sűrűben megáll, azt a kutya állandóan támadja. 4-es osztályzatot a vizsga ideje alatt folyamatosan aktív, támadásban lévő kutya kaphat. Azt a kutyát, amelyik ideggyenge, nem előreküldhető, érdeklődést nem mutat, a **vizsgából ki kell zárni**.

4. Hangadás (értékszám: 8)

A kutya a megtalált vaddisznót kellő rámenősség mellett állandó csaholással, ugatással jelezze. 4-es osztályzatot az a kutya kaphat, amelyik a vizsga végéig kitartó hangadással dolgozik. Azt a kutyát, amelyik hangot nem ad, némán dolgozik, a **vizsgából ki kell zárni**.

5. Viselkedés lövésre (értékszám: 4)

Azt a kutyát, amelyik a lövésre természetellenesen reagál, el- vagy befut, esetleg lövésfélő, a **vizsgából ki kell zárni**.

6. Viselkedés lőtt vadnál (értékszám: 6)

A kimúlt vadhoz érve, a kutyát egyedül kell hagyni, hogy megmutassa, hogyan viselkedik a kimúlt vad mellett, a vezetőjének befolyása nélkül. A kutya nem mutathat ijedtséget; nem baj, ha a vadba belefog, a lőtt sebet nyalogatja. A kimúlt vad kikezdését a kutyának nem szabad megkísérelni. A temperamentumos kutyák mindig megkísérlik, hogy itt vagy ott a vadba belecsimpaszkodjanak – ez nem tekinthető hibának. Mindenesetre megkülönböztetendő, hogy szenvedélyes magatartásról, öröm és szenvedély kifejezéséről van-e szó, vagy pedig egyik vagy mindkét első láb ráhelyezésével, nyilvánvalóan a vad kikezdésének szándéka mutatkozik meg. Azt a kutyát, amelyik félelmében nem meri megközelíteni a vadat, vagy arra két lábával ráállva, egyértelműen kikezdi azt, a **vizsgából ki kell zárni**.

Sorszám: .....
Törzskönyvi szám: .....
Regisztrációs szám: .....

Bírálati lap

Vaddisznós kutyák vadászati alkalmassági vizsgálója

Kutya neve: ..... ivara: ..... Színe, jegyei .....
fajtája ..... Születési ideje: ..... év ..... hó ..... nap
Tulajdonos neve: ..... lakcíme: .....
Vizsga helye: ..... ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Feladat	Értékszám	Osztályzat	Pontszám
1. Keresési mód	6		
2. Orrhasználat	3		
3. Fogósság, kirtartás	8		
4. Hangadás	8		
5. Viselkedés lövésre	4		
6. Viselkedés lőtt vadnál	6		
Összesen	-	-	

Osztályozni 0–4-ig kell.

A kutya sikeresen teljesítette a vizsgát, ha a megszerezhető összes pontszámnak legalább 50%-át elérte.

Kizárandó a vizsgából az a kutya, amelyik:

1. annyira fegyelmetlen, hogy azzal zavarná a tényleges vadászatot;
2. a meleg vackot tartósan csaholja;
3. ideggyenge, lövésfélő, nem előreküldhető, érdeklődést nem mutat;
4. hangot nem ad, némán dolgozik;
5. a lőtt vadat kikezdi.

A vizsga minősítése:

megfelelt

nem felelt meg

.....
bíró

.....
vezető bíró

.....
bíró

V. UTÁNKERESÉS VADÁSZATI ALKALMASSÁGI VIZSGA

Általános rendelkezések

A vizsgán a következő fajtacsoportok vehetnek részt: vérebec, kopók, vizslák, terrierek, tacsók, lajkák, retrieverek. A vizsgát egy nap alatt kell teljesíteni, megrendezhető:

- természetes vércsapán (vadászaton véletlenül sebzett nagyvad estében) vagy
- mesterséges vércsapán.

Ki kell zárni a vizsgán azt a kutyát, amelyik:

- nem hívható be, vagy ellenszegül a nyakló felhelyezésének;
- az elfektetés helyét 10 m-nél nagyobb távolságra elhagyja;
- lövésfélő, ideggyenge;
- érdektelen a csapa iránt;
- kettőnél több alkalommal téveszti el a sebzett vad nyomát;
- a megtalált vadat kikezdi.

Valamennyi vizsgázó ebet az összes bírálati szempont szerint értékelni kell; az osztályzat és az értékszám szorzata adja meg a részpontszámot. Ezek összege adja a végeredményt. A vizsgázott kutyák „megfelelt”, illetve „nem felelt meg” minősítést kaphatnak. A vizsgán elérhető maximális pontszám 240 pont. A sikeres vizsga feltétele, hogy a kutya a vadat az előírt feltételek mellett megtalálta, nem zárták ki, és legalább 90 pontot elért, valamint a 6. feladatra (Vezetékmunka természetes vagy mesterséges vércsapán) legalább 2-es osztályzatot kapott. A VAV feladatainak teljesítése jó alapot ad arra, hogy a vadászat rendjének megfelelően, ezért a vizsgán szigorúan kell bírálni a fegyelmet és a vadászat eredményességének elősegítését.

Vizsgakövetelmények, bírálati szempontok

1. A kutya vezetékre vétele (értékszám: 3)

A szabadon lévő, futkározó kutya hívásra örömmel siessen a vezetőjéhez, és hagyja a pórázt fölkapcsolni a nyakörvére vagy a nyaklót felhelyezni magára. Azt a kutyát, amelyik nem hívható be, vagy a nyakló felhelyezésének ellenszegül, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrebajtás: a kutya parancsra vagy anélkül a vezetője elé ül, és várja a póráz fölkapcsolását (a nyakló felhelyezését).

2. Vezetés láb mellett, vezetéken (értékszám: 3)

A vezetékre vett kutya bal oldalon kell kövesse a vezetőjét, igazodva annak menettempójához. Ezt a gyakorlatot rudas erdőben is be kell mutatni, miközben a vezetőnek többször meg kell kerülnie (jobbról) egy-egy fatörzset, közben a kutyának nem szabad sem a szíjjal fennakadnia, sem a vezetőjét a járásban akadályozni.

Szabályos végrehajtás: a vezetékre vett kutya annak bal oldalán követi a vezetőjét, anélkül hogy a vezetőket rángatná, vagy erre törekedne.

3. Elfektetés szabadon (értékszám: 6) vagy rögzített szíjon (értékszám: 3)

A kutyát a vezetője elfekteti és magára hagyja, majd a bírókkal együtt takarásba húzódik, hogy a kutya ne lássa őket, de a bírák megfigyelhessék a kutya viselkedését.

- *elfektetés szabadon:* a kutyát a vezetője úgy fekteti el, hogy a vezetőket nem rögzíti valamilyen tárgyhoz (ez esetben a magasabb értékszám az értékelés alapja).
- *elfektetés rögzített szíjon:* amennyiben a kutyát vezetője úgy fekteti el, hogy a kutya helyben maradását azzal biztosítja, hogy a szíjat, a vezetőket valamihez rögzíti (ily módon végrehajtva a feladat kisebb értékű, így a pontozásnál az alacsonyabb értékszámmal kell számolni).

A kutya mindkét esetben felülhet; azonban ha a vezetője takarásba távozott, nem szabad nyugtalanodnia, ugrálnia, hangot adnia, a helyét elhagynia, még kevésbé megkísérelnie a szíj elrágását. A feladat végrehajtása közben fekvési helyzetét megváltoztató kutya nem követ el hibát. A feladat végrehajtási ideje öt perc; hannoveri és bajor véredek esetében az elfektetési feladat legalább fél óráig tart. Azt a kutyát, amelyik az elfektetés helyét 10 m-nél nagyobb távolságra elhagyja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: az elfektetett és magára hagyott kutya nyugodtan egy helyben marad, vezetője visszaérkezéséig türelmesen vár.

4. Viselkedés lövésre (értékszám: 4)

Az elfektetés-gyakorlatra szánt idő leletével, a takarásban lévő bíró segédje egy lövést ad le, melyre a kutyának továbbra is helyben kell maradnia mindaddig, míg vezetője érte menve, fel nem szabadítja. A felülés, esetleges felállás nem számít hibának. Azt a kutyát, amelyik a lövésre természetellenesen reagál, el- vagy befut, esetleg lövésfélő, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: az elfektetett és magára hagyott kutya a leadott lövésre nyugodtan egy helyben marad, vezetője visszaérkezéséig türelmesen vár.

5. Előrekerestetés vezetéken (értékszám: 8)

A feladatot hosszú vezetéken, természetes sebzés esetén a rálövés helyén, mesterséges csapa esetén a csapa kezdetén kitűzött 20x20 m-es területen kell végrehajtani (e

terület négy sarkát jelölni kell), mely során a kutyának parancsra, mély orral, intenzíven kell keresnie a lőjeleket, s azokat jeleznie kell. A vezetőnek a rálövés helyének megtalálását jelentenie kell a bírónak. Azt a kutyát, amelyik nem mutat semmilyen érdeklődést a rálövés helyének megtalálására, és többszöri biztatásra sem képes felvenni a csapat, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: a kutya parancsra, mély orral, intenzíven lekeresi a vélt rálövési helyet. A lőjeleket és a megtalált rálövési helyet egyértelműen mutatnia kell.

6. Vezetékmunka

6.1. Vezetékmunka természetes vércsapán (értékszám: 30)

Vadászaton, véletlen sebzés következtében létrejött természetes vércsapra esetén, a sebzés időpontjától számítva a nyomnak legalább 4 órának kell lennie. Miután a kutya a rálövés helyét lehetőleg alaposan megvizsgálta, nyugodtan, mélyen tartott orral induljon el, s a sebzett nyomát hosszú vezetéken kövesse. A talált sebjelkeket mutatnia kell, valamint időnként, biztatásra a nyomot is.

A sebjelkeknek füveken, bokrokon való megmutatásakor a kutya felemelheti orrát. A sebzett nyomát annak minden szögletével ki kell dolgoznia anélkül, hogy közben más vad keresztező csapására átváltana. Ezeket megmutathatja – az sem hiba, ha az ilyen nyomot néhány méter hosszan követi –, de tévedését ezután magától észre kell vennie, miközben ismét a sebzett nyomára fordul. Az egészséges vadat, mellyel munka közben a kutya találkozik, figyelemre se méltassa, semmi esetre ne akarja követni. A kutyának a vérnyomot a sebágyig, a beteg vagy kimúlt vadig ki kell dolgoznia, hacsak a vezető és a bíró arra a meggyőződésre nem jut, hogy a vad nem kerülhet terítékre. Ebben az esetben a keresést abba kell hagyni. Ha a nehéz terepviszonyok lehetetlenné teszik a nyom folyamatos követését, akkor a kutyával előre kell kerestetni, míg a sebzett vad nyomát újból meg nem találja. Az előzőleg követett, újra megtalált nyomot vegye fel, mutassa meg, és biztatásra dolgozzon tovább. Munka közben a kutya ne emelje magasra az orrát, körbeszimatolnia vagy nyugtalanzkodnia nem szabad. A vadászati alkalmassági vizsga során a feltehetően kétséges kimenetelű vagy előre láthatóan hajszás munkákat lehetőleg el kell kerülni! Amennyiben a kutya nem képes a csapa követésére, és kettőnél több alkalommal téveszti el a sebzett vad nyomát úgy, hogy csak külső segítséggel tudja azt újra felvenni, valamint ha a kutyának felróható okok miatt nem találja meg a vadat, akkor a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: a kutya, miután az előrekeresés eredményeként megtalálta a rálövés helyét, annak alapos megvizsgálása után, vezetőjének biztatására nyugodtan, mélyen tartott orral induljon el, és a csapat hosszú vezetéken (legalább 6 m) kövesse. Munka közben a kutya alacsonyan tartott orral, a lehető legkisebb eltéréssel dolgozza ki a csapat. Nem hiba, ha a csapat keresztező más nyomokat mutatja, vagy néhány métert elmegy rajtuk, de azután magától térjen vissza a vércsapára, és egészen a végéig kövesse azt.

6.2. Vezetékmunka mesterséges vércsapán (értékszám: 30)

A mesterséges vércsapá elkészítése

Minden vizsgáló kutya részére külön csapát kell készíteni. A csapák között legalább 100 m távolságot kell tartani. A vércsapa hossza 400 méter, a felhasználható vér mennyisége legfeljebb 2 dl (véredek esetén a vércsapá hossza 7-800 méter, nagyrészt erdei terepen, a felhasználható vér mennyisége 1,5-2 dl). A vért lehetőleg a talajra vagy az alacsony aljnövényzetre kell csepegtetni vagy kenni, illetve kombináltan kijuttatni. A csapá elkészítése és a munka kezdete közötti idő 2-6 óra (véredek esetén 4-8 óra). A csapá készítéséhez általában szarvaslábat és szarvasvért kell felhasználni (véredek esetén mindig), azonban ahol általános, ill. kizárólagos vad az őz és a vaddisznó, ott e vadfajok csülkével, illetve vérével kell a vércsapát elkészíteni. A csapá készítésekor a csülkös vad nyomát csapafektető cipővel vagy csülkös vad botra erősített friss lábával kell utánozni. A rálövés helyét lőjelekkel (csont, szőr, bőr) kell jelölni. A csapá két tompaszögű törést (véredek esetén egy derékszögű és egy tompaszögű törést) és két sebágyat tartalmaz. A vércsapá végén előzetesen lőtt nagyvadat (véredek esetén szarvast) vagy annak fejét kell elhelyezni.

Amennyiben a kutya nem képes a csapá követésére, nem jut el a vadig a rendelkezésre álló idő alatt, illetve ha munkája közben a bírók kettőnél több alkalommal visszahívják a csapától való, 50 m-nél nagyobb eltávolodása miatt, akkor a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: az előrekeresés eredményeként megtalált lőjeleket a kutyának mutatnia kell. Miután a kutya alaposan megvizsgálta a rálövés helyét, vezetőjének biztatására nyugodtan, mélyen tartott orral induljon el, és a csapát hosszú vezetéken (legalább 6 m) kövesse. Munka közben a kutya alacsonyan tartott orral, a lehető legkisebb eltéréssel dolgozza ki a csapát és annak töréseit.

Nem hiba, ha a csapát keresztező más nyomokat mutatja, vagy néhány métert elmegy rajtuk, de azután magától térjen vissza a vércsapára. A vezetékmunka ideje maximum 1óra.

7. Viselkedés elejtett vadnál (értékszám: 6)

Dermedtre csabolás, dermedtbe vezetés

Csak olyan kutya tekinthető dermedtre csaholónak, amely miután szabadon keresve megtalálta a kimúlt vadat, mellette marad, és takarásban lévő vezetőjét ugatással a vadhoz hívja. A dermedtbe vezető kutya, miután szabadon keresve megtalálta a vadat, visszasiet a vezetőjéhez, hogy őt a vadhoz vezesse. A vezetőnek előzetesen meg kell mondania, hogy kutyájának milyen viselkedéséből ismeri fel, hogy a vadat megtalálta, és őt ahhoz odavezetni igyekszik. A kimúlt vadhoz érve, a kutyát egyedül kell hagyni, hogy megmutassa, hogyan viselkedik a kimúlt vad mellett, a vezetőjének befolyása nélkül. Ezért minden résztvevőnek, így a bíróknak is, visszahúzódva, távolról kell figyelni a kutya viselkedését. A kutya nem mutathat ijedséget, de nem

Sorszám: .....
Törzskönyvi szám: .....
Regisztrációs szám: .....

Bírálati lap

Utánkeresés vadászati alkalmassági vizsga

Kutya neve: ..... ivara: ..... Színe, jegyei .....
fajtája ..... Születési ideje: ..... év ..... hó ..... nap
Tulajdonos neve: ..... lakcíme: .....
Vizsga helye: ..... ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Feladat	Értékszám	Osztályzat	Pontszám
1. A kutya vezetékre vétele	3		
2. Vezetés láb mellett, vezetéken	3		
3. Elfektetés szabadon (vagy rögzített szíjon)	6 (3)		
4. Viselkedés lövésre	4		
5. Előrekerestetés vezetéken, a rálövés helyének jelzése	8		
6. Vezetékmunka természetes vércsapán (vagy mesterséges vércsapán)	30		
7. Viselkedés elejtett vadnál	6		
Összesen	-	-	

Osztályozni 0–4-ig kell.

A kutya sikeresen teljesítette a vizsgát, ha a „vadat” az előírt feltételek mellett megtalálta, nem zárták ki, és legalább 90 pontot elért, valamint a 6. feladatra (Vezetékmunka természetes vagy mesterséges vércsapán) legalább 2-es osztályzatot kapott.

Kizárandó a vizsgából az a kutya, amelyik:

1. nem hívható be, vagy ellenszegül a nyakló felhelyezésének;
2. az elfektetés helyét 10 m-nél nagyobb távolságra elhagyja;
3. lövésfélő, ideggyenge;
4. érdektelen a csapa iránt;
5. kettőnél több alkalommal téveszti el a sebzett vad nyomát;
6. a megtalált vadat kikezdi.

A vizsga minősítése:

megfelelt

nem felelt meg

.....
bíró

.....
vezető bíró

.....
bíró

hiba, ha kellő óvatossággal közelít a kimúlt vadhoz; nem baj, ha belefog, ha a lőtt sebet nyalogatja. A kimúlt vad kikezdését a kutyának nem szabad megkísérelnie. Fiatal és temperamentumos kutyák mindig megkísérlik, hogy itt vagy ott a vadba belecsimpaszkodjanak. Ez nem tekinthető durva hibának. Mindenesetre megkülönböztetendő, hogy szenvedélyes magatartásról, öröm és szenvedély kifejezéséről van-e szó, vagy pedig egyik vagy mindkét első láb ráhelyezésével, nyilvánvalóan a vad kikezdésének szándéka mutatkozik meg. Azt a kutyát, amelyik félelmében nem meri megközelíteni a vadat, vagy azt két lábával ráállva, egyértelműen kikezdi, a **vizsgából ki kell zárni.**

Szabályos végrehajtás: a kimúlt vadhoz a kutya határozottan érkezen, nem lehet gyáva, de nem is lehet agresszív, a vezetővel való kapcsolattartása nyilvánvaló.

VI. VADÁSZATI ALKALMASSÁGI VIZSGA

KOTORÉKEBEK RÉSZÉRE

Általános rendelkezések

A vizsgán részt vehetnek: tacsók és terrierek 1 éves kort betöltött, érvényes veszettség elleni oltással rendelkező egyedei. A vizsgát egy nap alatt kell teljesíteni. A vizsgákon kötelezően gondoskodni kell az állandó állatorvosi ügyeletről. A vizsga célja elbírálni a részt vevő kutyák alkalmasságát, rátermettségét és felkészültségét egy különleges vadászati mód, a kotorékvadászat gyakorlására. A vizsga rendezésének és lebonyolításának lényege, hogy mindazon öröklött és/vagy tanult viselkedésformák felmérését tudja biztosítani, amelyek meghatározzák a kotorékvadászat sikerességét. Ezzel egyidejűleg figyelembe kell venni, hogy a vizsga követelményrendszere ne lépje túl az állatvédelmi elvárásokat. A vizsgát mű- és természetes kotorékban lehet rendezni. A vizsgán alkalmazott vad kizárólag vadászható kotoréklakó, így róka, borz és üregi nyúl lehet. A kutya és a vad között a műkotorékban közvetlen fizikai kapcsolat nem jöhet létre: ezt a járat és a katlan között elhelyezett ráccsal kell biztosítani.

Ki kell zárni a vizsgán azt a kutyát, amelyik:

- annyira fegyelmezetlen, hogy azzal a vadászatot zavarja, vagy az engedelmességi teszten nem felel meg;
- hangot nem ad, némán dolgozik;
- lakatlan vagy járt kotorékban megtévesztőn csahol;
- „elfekvő” viselkedést tanúsít;
- megtagadja az elhozást a föld alól.

A kutya sikeresen teljesíti a vizsgát, ha a megszerezhető összes pontszámnak legalább 50%-át eléri. A VAV feladatainak teljesítése jó alapot ad arra, hogy a vadászat rendjének megfeleljen, ezért a vizsgán szigorúan kell bírálni a fegyelmet és a vadászat eredményességének elősegítését.

Engedelmességi vizsga

A bírálat a konkrét feladatok értékelésén kívül kiterjed az idegrendszer és az alapfegyelem vizsgálatára is. **A kutyának a kotorékkutyák részére rendezett minden vizsga előtt meg kell ennek felelni.**

- **Lövésre:** közömbös, érzékeny, lövésfélő.
- **Emberekhez való viszony:** jó, tartózkodó, félénk, agresszív.
- **Idegen kutyákhoz való viszony:** agresszív, közömbös, félénk.
- **Lábnál követés szabadon vagy vezetéken:** megfelel: igen/nem.

- **Helyben maradás** rögzített vezetéken vagy anélkül, miközben a kutyavezető látótávolságon kívül van. Bírálandó a kutya viselkedése, miszerint: nyugodt, ideges (rágja a vezetéket, nyüszít, vonít, csahol), elhagyja a helyét.
- **Engedelmesség:** feltétel nélkül behívható; sorozatosan többször megismételt parancsra engedelmeskedik; megtagadja a behívási parancsot.

Az idegrendszer: **jó** (megfelelő),   **gyenge** (nem felel meg)

VI/1. Föld alatti vadászati alkalmassági vizsga természetes kotorékban

VAV-ot róka által lakott természetes kotorékban lehet rendezni.

1. Viselkedés lakatlan, jártas, lakott kotoréknál (értékszám: 3)

A feladatnál a kutya viselkedése bírálandó a kotoréknál. A bejáratnál jeleznie kell a kotorék pillanatnyi állapotát, amely lehet *lakatlan, járt és lakott*.

- Az elhagyott, lakatlan kotoréknál a kutya közömbös.
- A járt kotorékba be kell mennie, majd miután azt hangtalanul átvizsgálta, kijön, s a továbbiakban érdektelenséget mutat.
- A lakott kotorék bejáratánál ideges, szinte fékezhetetlen viselkedést tanúsít. Határozottan „bevágódik”, a megtalált rókát csaholja.

A kutyának kényszer nélkül kell bemennie a kotorékba.

2., 3. A vad jelzése (értékszám: 2), hangadás (értékszám: 5)

A vaddal való találkozást csaholással kell jelezni. A csaholás bátorságot, határozottságot fejezzen ki, valamint folyamatos legyen. Azt a kutyát, amelyiknél a csaholás, mint hangadás elmarad, a **vizsgából ki kell zárni**.

4. Bátorság (értékszám: 3)

A kutya egész föld alatti munkáját jellemezze a bátorság, ami nem tévesztendő össze az oktalan vakmerőséggel. Ezt kell érzékelni a rókával való találkozás első pillanatától a munka végeztéig. A kotorékba ne legyen „előfekvő”. Ez a viselkedés a bátorság hiányában lép fel, amikor a kutya meggyőzően, tisztes távolságból, minden támadó szándék nélkül, de kitartóan csaholja ellenfelét. Azt a kutyát, amelyik „elfekvő” viselkedést mutat, a **vizsgából ki kell zárni**.

Sorszám: .....
Törzskönyvi szám: .....
Regisztrációs szám: .....

Bírálati lap

Föld alatti vadászati alkalmassági vizsga természetes koterékban

Kutya neve: ..... ivara: ..... Színe, jegyei .....
fajtája ..... Születési ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Tulajdonos neve: ..... Lakcíme: .....

Vizsga helye: ..... ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Feladat	Értékszám	Osztályzat	Pontszám
1. Viselkedés lakatlan, jártas, lakott koteréknál	3		
2. Vad jelzése	2		
3. Hangadás	5		
4. Bátorság	3		
5. Kitartás, szenvedély	6		
6. Ugrasztás, fogás apporttal	6		
Összesen	-	-	

Osztályozni 0–4-ig kell.

A kutya sikeresen teljesítette a vizsgát, ha az engedmességi vizsgán megfelelt, és a megszerezhető összes pontszámnak legalább 50%-át elérte.

Kizárandó a vizsgából az a kutya, amelyik:

1. annyira fegyelmetlen, hogy azzal a vadászatot zavarja, vagy az engedmességi teszten nem felel meg;
2. hangot nem ad, némán dolgozik;
3. lakatlan vagy járt koterékban megtévesztőn csahol;
4. „elfekvő” viselkedést tanúsít;
5. az elhozást a föld alól megtagadja.

A vizsga minősítése:

megfelelt

nem felelt meg

.....

.....

.....

bíró

vezető bíró

bíró

5. Kıtartás, szenvedély (értékszám: 6)

E két tulajdonság nélkül a kotorékmunka nem hajtható végre eredményesen. A kutyaóól, amely bizonytalanul, meggyóózódés nélkül csahol, hiányzik a szenvedély, az ilyen eb viszonylag rövid idő elteltével feladja a munkát. A kotorékkutyákban a kártékony fajokkal szembeni gyúúület genetikailag öröklött tulajdonság, amely a munka során a szenvedélyben nyilvánul meg. E nélkül ez a vadászati mód nem lehet eredményes.

6. Ugrasztás, fogás apportal (értékszám: 6)

Ez a föld alatti munka végkifejlete. Ugrasztás esetén a róka kotorékból való kiúúzése a cél, míg fogás esetén a róka megfogása és a kotorékból való kihozatala a feladat. Mindkét változat egyenértékú, és a kutya sikeres vadászteljesítményét jelenti. Amennyiben nincs ugrasztás és a földharc nem dönthető el, a kutyanak a végkatlannál csaholással stabilan egy helyben kell tartania ellenfelét akkor is, amikor az ásás zaja már közélről hallatszik. Ellenkező esetben a kiásás nem vezet eredményre. A zsákmány kotorékból való kihozása alapkövetelmény, öröklődő hajlam, ennek hiánya vagy e munka (ugrasztás vagy fogás) megtagadása **kizárást von maga után**.

VI/2. Föld alatti vadászati alkalmassági vizsga múúkotorékban

Általános rendelkezések

Múúkotorékban a vadászkutyák bizonyos feladatai eltérőek a természetes kotorékban végzettektől. Alapvető különbség a végrehajtásban van. A feladatok elvégzése itt normaidőre történik. Ellentétben a természetes kotorékkal, **a vizsga elejétől a végéig, a kutya és a róka között semmiképp nem létesülhet fizikai kapcsolat**. Mesterséges körülmények között nem cél értékelni sem a fogást, sem az ugrasztást, tehát a munka végkimenetelét. A kutya viselkedése közvetett módon, ráccsal elzárt róka előtt bírálható. A vizsga alatt a lezárt területen a hivatalos személyeken (bírók, kutyavezetők, kotorékmesterek) kívül más nem tartózkodhat. Ettől való eltérést csak a vezető bíró engedélyezhet.

A vad

A vizsgán csak egészséges, veszttség elleni védőoltásban részesített vad – jelen esetben róka – alkalmazható. A vizsgán alkalmazott vad évente kétszeri veszttség elleni oltását igazolni kell. Ennek ellenőrzése a vizsga rendezőjének a feladata. A múúkotorékban rendezett vizsgákat az illetékes állategészségügyi hatóságnak be kell jelenteni, valamint biztosítani kell az állatorvosi ügyeletet. A vadat minden kutya után cserélni kell. **Egy vizsgán egy rókára maximum három kutya juthat!**

A vizsga rendje

A pályára való belépés sorrendjét sorsolással kell eldönteni. A sorsolást a vizsga vezetője bonyolítja le. A sorsoláson meg nem jelent vizsgázó számát a vizsga vezetője húzza ki, ennek az esetleges hátrányát a sorsoláson meg nem jelent vizsgázó viseli. A vad sorsolását azok számozott ládákban való elhelyezése után kell megejteni, oly formában, hogy az **1. rajtszámot** húzott vizsgázó húzza ki a vizsgát kezdő róka sorszámát.

Kotorékpálya

Minden pályát úgy kell kialakítani, hogy a róka folyamatos menekülése biztosított legyen.

Szélessége:	18 cm
Magassága:	20 cm
Hosszúsága:	25 m (legalább!)

Egy pályának legalább 3 db 60x60 cm-s katlannal kell rendelkeznie, melyek kijáratí ráccsal zárhatók. Mind magasságának, mind szélességének méretét két-két katlan közötti részen, 1 m-es szakaszon 2-2 cm-rel szűkíteni kell. Az első katlan a bejáratától legalább 4 m-re legyen. Legalább 3 törés legyen a pályában; közülük egynek a föld szintjéhez képest 40 cm-re kell lennie. A kotorékpályák oldalai betoneból, téglából vagy fából készülhetnek, és a könyökök éleit le kell tompítani, hogy minél jobban megközelítsék a természetes kotorék kiképzését. A pálya tetejét felemelhetőre kell készíteni, és úgy kell kiképezni, hogy a kotorékba a lehető legkevesebb fény hatolhasson be. A pálya alját döngölt agyagból kell készíteni. A pályán egy 0,5 m hosszú természetes akadályt kell készíteni homokból, amin a kutya csak ásással tud továbbhaladni. A munka ellenőrzésére, illetve az állatok tartózkodási helyének megállapítására jelzőberendezéssel célszerű ellátni a pályát.

A vizsga menete

1. Tárgy kibozása a járatból (értékszám: 6)

A járatba bármilyen preparátum (ózláb, szarvasláb, muflonláb, vaddisznóláb, kitömött nyúlőr stb.) behelyezése megengedett. A kutya vezető a kutyát elhozási paranccsal küldi a kotorékba. A kutya semmi ellenszegülést nem tanúsíthat, a bemenet után a járatban lévő apportot ki kell húzni, vonszolni. Normaidő **3 perc**, a kutya maximum háromszor indítható, minden indítás egy osztályzat levonásával jár, a feladat nem teljesítése „0”-s osztályzatot von maga után. Az a kutya, amelyik a feladat normaidőn belüli végrehajtását megtagadja, **a vizsgából kizárandó**.

2. Viselkedés a kotorék bejáratánál (értékszám: 2)

A vadat úgy kell a kotorékba beengedni, hogy a kutya azt ne láthassa. Ha a vad már a helyén van a kotorékban, a kutyát a kotorék bejárata elé kell vezetni. E feladatnál

a kutyának feltétel nélkül be kell hatolnia a bejáraton. Minden külső segítség tilos. A kutya vezetője a bejárat előtt 70 cm-re elhelyezett startvonalig mehet, onnan a kutya parancsra, önállóan végzi feladatát. Amennyiben a parancsot kétszer meg kell ismételni, az osztályzat 2-esnél nem lehet jobb. A bemenet megtagadása **kizárást von maga után**.

3. Földakadály elbárítása a járatban (értékszám: 5)

A katlanban ráccsal elzárt vadhoz vezető járatban **50 cm**-es földakadályt kell kialakítani. Ahhoz, hogy a kutya további munkája értékelhető legyen, az akadályon át kell jutnia. E feladat normaideje **3 perc**. Minden külső segítség, parancs adása tilos.

4. Viselkedés a ráccsal elzárt vad előtt (értékszám: 2)

A ráccsal elzárt katlanban lévő róka megtalálását csaholással kell jelezni. A hang bátorságot, szenvedélyt, elszántságot fejezzen ki. A hangtalan munka **kizárást eredményez**.

5. A csaholás intenzitása (értékszám: 5)

A hang tükrözze a magabiztos támadást, a győzni akarást. A folyamatosság ne szakadjon meg. A csaholás időtartama 10 perc. Többszöri tartós megszakítás esetén – amennyiben parancs nélkül folytatja – a kutya 2-es osztályzatnál jobbat nem kaphat.

6. Kitartás, szenvedély (értékszám: 8)

Öröklött hajlam, hiánya súlyos hiba. Bírálata a csaholásával együtt történik, így a normaidő is azonos. Az elzárt vad támadásának időn belüli feladása esetén 1 osztályzatnál jobbat nem adható.

A vizsga folyamán a kutya vezetője a bírókkal együtt haladva követi a föld alatti munkát. A munka végeztével a kutyát és a rókát ki kell emelni a pályából. A pályát csak a tulajdonos jelzését követően, a bíró utasítására lehet felnyitni. A bírónak egyedi elbírálása alapján lehetősége van a pályát nyitni.

Sorszám: .....

Törzskönyvi szám: .....

Regisztrációs szám: .....

Bírálati lap

Föld alatti vadászati alkalmassági vizsga műkotorékban

Kutya neve: ..... ivara: ..... Színe, jegyei .....

fajtája ..... Születési ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Tulajdonos neve: ..... lakcíme: .....

Vizsga helye: ..... ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Feladat	Értékszám	Osztályzat	Pontszám
1. Tárgy kihozása a járatból	6		
2. Viselkedés a kotorék bejáratánál	2		
3. Földakadály elhárítása a járatban	5		
4. Viselkedés a ráccsal elzárt vad előtt	2		
5. A csaholás intenzitása	5		
6. Kítartás, szenvedély	8		
Összesen	-	-	

Osztályozni 0–4-ig kell.

A kutya sikeresen teljesítette a vizsgát, ha az engedelmisségi vizsgán megfelelt, és a megszerezhető összes pontszámnak legalább 50%-át elérte.

Kizárandó a vizsgából az a kutya, amelyik:

1. annyira fegyelmetlen, hogy azzal a vadászatot zavarná, vagy az engedelmisségi teszten nem felel meg;
2. hangot nem ad, némán dolgozik;
3. lakatlan vagy járt kotorékban megtévesztőn csahol;
4. „elfekvő” viselkedést tanúsít;
5. az elhozást a föld alól megtagadja.

A vizsga minősítése:

megfelelt

nem felelt meg

.....

.....

.....

bíró

vezető bíró

bíró

VII. KÜLÖNLEGES VADÁSZATI MÓDOKNÁL HASZNÁLT VADÁSZKUTYÁK ALKALMASSÁGI VIZSGÁJA

VII/1. Ragadozó madár alatt dolgozó vadászkutyák alkalmassági vizsgálja

A vizsga leírása

A különleges vadászati módoknál alkalmazott vadászkutyák alkalmassági vizsgáján természetes környezetben, valós vadászati körülmények között, a használati célnak megfelelő speciális hatásoknak kitéve, kizárólag a szükséges feladatok ellátásáról kell tanúbizonytságot tennie a vizsgáló kutyának. A vizsgán három bíró működik közre (két bíró az OMVK, egy bíró a Magyar Solymász Egyesület képviselőjében). Minden vizsgázót külön-külön bírálnak el. A vizsgát egy nap alatt kell teljesíteni.

Ki kell zárni a vizsgán azt a kutyát, amelyik:

- agresszivitást mutat emberekkel, más kutyákkal vagy a vadászmadárral szemben;
- annyira fegyelmezetlen, hogy azzal a vadászatot zavarja;
- fékezhetetlen, vadúzó;
- a zsákmányt birtokló vadászmadárral szemben a zsákmány megszerzésére utaló magatartás mutat.

A kutya sikeresen teljesíti a vizsgát, ha a megszerezhető összes pontszámnak legalább 50%-át (238 pont) eléri.

Vizgakovetelmények, bírálati szempontok

1. Irányíthatóság, engedelmesség (értékszám: 6)

A feladat elbírálása a teljes mezei munka során végzendő. A kutya azonnal reagáljon vezetőjének kéz- vagy hangjelzésére, és hajtja végre a parancsot. Többszöri parancsadás csökkenti a végrehajtás értékét. A vezethetőség a vezető és kutyája közötti együttműködés alapja, így mindenkor beszámít az engedelmesség megítélésébe. A vezethetőség fejezi ki a vadászkutya irányíthatóságát, az állandó kapcsolattartást, amely nélkül nem lehet eredményesen dolgozni. Az engedelmesség a jó kiképzés fokmérője, előfeltétele a vadászati használhatóságnak. Lényeges valamennyi feladat

közben értékelni. Azt a kutyát, amelyik agresszivitást mutat emberekkel, más kutyákkal vagy a vadászmadrával szemben, vagy annyira fegyelmezetlen, hogy azzal a vadászatot zavarja, a **vizsgából ki kell zárni**.

2. Láb mellett követés vezetéken és szabadon (értékszám: 5)

Vadászat közben jellemzően csak egy kutya dolgozik. A többi részt vevő eb, hogy ne zavarja a munkában lévő kutyát, haladjon vezetéken a gazdája mellett; a bíró kérésére vezeték nélkül is követniük kell a vezetőjüket. Ezt a gyakorlatot csoportosan, hajtásban kell bírálni. Vezeték nélkül nem kell szigorúan megkövetelni a láb mellett maradást: a kutya mehet a vadász előtt, mögött és mellett, de semmiképp sem távolodhat el 2-3 méternél messzebb, csak ha arra parancsot kap. Követelmény a más kutyák munkájával szembeni közömbösség.

3. Helyben maradás, elfektetés (értékszám: 5)

A vadászkutyát szabadon kell engedni, csak a nyakörv maradhat rajta. A helyben maradási parancsot követően a kutyavezető és a bíró eltávolodik úgy, hogy a kutya látóköréből kikerüljön. A kutyának csendben, minimum 5 percig helyben kell feküdni. A normaidő elteltével a bíró és a vezető a kutyához megy. A kutya mindaddig nem kelhet fel, míg erre parancsot nem kap.

4. Előreküldés és fektetés távolról (értékszám: 8)

A kutyát a vezetője 30-40 méterre előreküldi, ott sípval, hang- vagy karjellel fekteti. Kis idő elteltével a bíró kérésére továbbküldi.

5. Behívás, megállíthatóság (értékszám: 10)

Keresés közben a kutyavezető parancsára a kutyának meg kell szakítania az addigi tevékenységét, és helyben kell maradnia állva, ülve vagy fekve. Ezt követően, néhány másodperc után, a vezető behívási parancsára a kutyának lehetőleg vágatában hozzá kell menni, s előtte leülve várni a következő parancsot.

6. Keresési stílus, tempó, kitartás (értékszám: 15)

A keresés mindig magas orral, de az orr jószágával (érzékenységgel) arányos sebességgel történjék. A kutya keresési stílusának mindenkor alkalmazkodnia kell az adott szélirányhoz, szélerősséghez, a növényzethez és a terepviszonyokhoz. A stílusnak tükröznie kell az állandó, szisztematikus találni akarást. Kívánatos a solymász előtt jobbra-balra, 50-100 lépés kilengéssel keresni úgy, hogy lehetőleg ne maradjon lekeresetlen terület rész. A solymászkutya tempója mindenkor alkalmazkodjék a területi és környezeti adottságokhoz és az orrjósághoz. A vad kihagyása súlyos hiba.

Mindenkor a vad megtalálása a cél. A kitarítás lényege, hogy a vadászat során, amíg a keresés tart, a kutya azonos ambícióval, lendülettel keressen, illetve akarjon vadat találni. A feladat végrehajtása során hibának minősül a céltalan rohángálás keresés közben, a kihagyott, lekeresetlen területrészek, a kihagyott vagy felvert vad és az orrjóságnak nem megfelelő gyorsaság.

7. A vad jelzése, vadmegállás, kitarítás az állásban (értékszám: 15)

A vad jelzése történhet ráhúzással, vadmegállással és utánhúzással. A vad észlelését a vadászmadár alatt dolgozó vadászebnak jól látható módon kell vezetője tudtára adnia. Ennek leglátványosabb és legeredményesebb módja a *vadmegállás*, ami alatt értendő, hogy a levegőből kapott szaganyag alapján a vadászeb pontosan és határozottan érzi a vad tartózkodási helyét. Ilyenkor szoborrá merevedve, orrát a vad irányába tartva áll mindaddig, amíg a vad *kitart*, illetve a vadászmadár támadó helyzetbe nem kerül, vagy parancsot nem kap a vad rebbentésére, ugrasztására. A feladat végrehajtása során hibának minősül a rövid állás után, parancs nélkül bekövetkező vadkiverés, a gyors rá- vagy utánhúzás eredményeként történő felkeltés, a hamis állás és a vad kihagyása. Azt a kutyát, amelyik háromnál többszöri vadkihagyást produkál, vagy háromnál többszöri hamis állást mutat be, a **vizgából ki kell zárni**.

8. Viselkedés vadkelésre (értékszám: 10)

A vad felrebbentését vagy kiugrasztását követően a solymászeb maradjon helyben; kívánatos a hasalás. Amennyiben a kelő vadra beugrik, nem kaphat maximális osztályzatot. Ha többszöri (3) parancsra sem áll le a vadról, „0”-s osztályzattal kell értékelni. Azt a kutyát, amelyik a vad úzásából behívhatatlan, és 5 percen belül nem tér vissza a gazdájához, a **vizgából ki kell zárni**.

9. Közömbösség a vadászmadárral és a zsákmánnyal szemben (értékszám: 10)

A solymászeb soha nem zavarhatja vadászat közben vagy pihenéskor (ülőfáján) a vadászmadarat. Nem mutathat támadó magatartást a zsákmányt birtokló madárral szemben sem. Minden körülmények között közömbösséget kell tanúsítania. Az ezzel ellentétes magatartás **kizárást von maga után**.

10. Orrbasználat keresés közben (értékszám: 10)

Abban jut kifejezésre, hogy a vadászkutya maximálisan figyelembe veszi a szélirányt, a szélerősséget és a terep adottságait. A tempót mindenkor orra jóságához szabja. Keresés közben, forduláskor vegye figyelembe a szélirányt, vagyis széllel szembe forduljon. Az ettől eltérő viselkedés mind hibának számít.

Sorszám: .....
Törzskönyvi szám: .....
Regisztrációs szám: .....

Bírálati lap

Ragadozó madár alatt dolgozó vadászkutyák alkalmassági vizsgája

Kutya neve: ..... ivara: ..... Színe, jegyei .....
fajtája ..... Születési ideje: ..... év ..... hó ..... nap
Tulajdonos neve: ..... lakcíme: .....
Vizsga helye: ..... ideje: ..... év ..... hó ..... nap

Feladat	Értékszám	Osztályzat	Pontszám
1. Irányíthatóság, engedelmesség	6		
2. Láb mellett követés	5		
3. Elfektetés, helyben maradás	5		
4. Előreküldés, fektetés távolról	8		
5. Behívás, megállíthatóság	10		
6. Keresési stílus, tempó, kitartás	15		
7. Vad jelzése, állás, kitartás	15		
8. Viselkedés a vadnál, vadkelésre	10		
9. Közömbösség a vadászmadárral és a zsákmánnyal szemben	10		
10. Orrhasználat	10		
11. Orrjóság	15		
12. Kapcsolattartás a vezetővel	10		
Összesen	-	-	

Osztályozni 0–4-ig kell.

A kutya sikeresen teljesítette a vizsgát, ha a megszerezhető összes pontszámának legalább 50%-át elérte.

Kizárandó a vizsgából az a kutya, amelyik:

1. agresszivitást mutat emberekkel, más kutyákkal vagy a vadászmadárral szemben;
2. annyira fegyelmezetlen, hogy azzal a vadászatot zavarja;
3. háromnál többszöri vadkihagyást produkál;
4. háromnál többszöri hamis állást mutat be;
5. fékezhetetlen, vadúzó;
6. a zsákmányt birtokló vadászmadárral szemben a zsákmány megszerzésére utaló magatartás mutat.

A vizsga minősítése:

megfelelt

nem felelt meg

.....
bíró

.....
vezető bíró

.....
bíró

11. Orrjóság (értékszám: 15)

A szabályos orrhasználat mellett a jó orr is lényeges. A bizonytalankodás, a hamis állás félrevezeti a solymászt, és fölöslegesen hozza *vadász*kész állapotba a madarát. Az a vadász, amelyik – figyelembe véve a környezeti tényezőket – keresés közben vízszintesen hordja az orrát, jobb orral bír, mint amelyik a *földet* *túrva* keres. Minél távolabbról jelzi a rejtőző vadat, annál jobb az orra.

12. Vezetővel tartott kapcsolat (értékszám: 10)

A solymász önállóan végezze keresőmunkáját, de állandó kapcsolatban legyen a vezetőjével, hogy ha szükséges, ő korrigálhassa a kutya munkáját. Amennyiben a kutya kikerül vezetője hatásköréből, „0”-s osztályzatot kap. Azt a kutyát, amelyik fékezhetetlen, a **vizsgából ki kell zárni**.

**Vadászati
Alkalmassági
Vizsga**

IGAZOLVÁNY

Tulajdonosváltozás

Név: _____

Cím: _____

Név: _____

Cím: _____

Név: _____

Cím: _____

Név: _____

Cím: _____

Igazolvány sorszáma: _____

Törzsk. v. regisztr. szám: _____

KUTYA:

neve: _____

fajtája: _____ ivara: _____

TULAJDONOS:

név: _____

cím: _____

Ph

-----
megyei kinológus

Fenti vadászkutya a számára előírt alkalmassági vizsgát letette, így minden, a vizsgázott vadászkutyákat megillető kedvezményre jogosult.

Vizsga típus: _____

Minősítése: _____ pontszáma: _____

_____, 20 _____ hó ____ nap

PH

_____
vezető bíró

Vizsga típus: _____

Minősítése: _____ pontszáma: _____

_____, 20 _____ hó ____ nap

PH

_____
vezető bíró

Vizsga típus: _____

Minősítése: _____ pontszáma: _____

_____, 20 _____ hó ____ nap

PH

_____
vezető bíró